



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

*Nina Alander*

**Riksförbundet för Barn, Unga och  
Vuxna med utvecklingsstörning, FUB**

**REMISSVAR  
2018-01-25**

**Socialdepartementet**

**Promemoria – Kommunens informationsskyldighet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (S2017/07480/FST).**

**Riksförbundet FUB** är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 500 medlemmar i 150 lokalföreningar runt om i landet. Personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

**Sammanfattning**

Riksförbundet FUB välkomnar och ställer sig bakom arbetsgruppen på Socialdepartementet förslag till precisering av den allmänna skyldigheten som idag finns i 51 kap. 21 § SFB. Riksförbundet FUB lämnar här följande kommentarer till den föreslagna nya paragrafen i LSS (15 b §) som syftar till att motiveringarna i förslagen förtydligas och inte feltolkas efter ikraftträdandet den 1 juli 2018:

**”ska utan dröjsmål informera den enskilde...”**

Arbetsgruppen beskriver att kontakten med den enskilde kan vara både skriftlig och muntlig men att det vid val av kommunikationssätt **bör** tas hänsyn till den enskildes förutsättningar.

Riksförbundet FUB kan vittna om bemötande- och tillgänglighetsproblematik inom flera områden inom vård- och omsorgen. Mycket handlar om att de enskilda med utvecklingsstörning inte ger ett informerat samtycke eller ställningstagande till beslut utan istället grundas beslut och behandlingar eller uteblivna behandlingar och omsorg på subjektiva tyckanden från sjukvårds- och omsorgspersonal samt ibland legala ställföreträdare.

Förutom att **bör** satsen är mycket vag och kommer leda till att handläggare enligt eget tycke och situation kan tolka den enskildes förutsättningar till kommunikationssätt så föreslår Riksförbundet FUB att det tydligt i arbetsgruppens förslag ska stå att individer tillhörande **personkrets 1 i LSS alltid ska kontaktas muntligen och på tillgänglig lätt svenska samt att tid bokas in för utredning av individuella behov och förslag till ev. LSS-insatser**. Skriftligt kan det definitivt inte

Riksförbundet FUB

[www.fub.se](http://www.fub.se)

Postbox 6436, 113 82 Stockholm  
Besöksadress: Gävlegatan 18 C

Telefon: 08-508 866 00  
Telefax: 08-508 866 66

Org.nr: 80 20 06-1704  
E-post: [fub@fub.se](mailto:fub@fub.se)

Bankgiro: 646-0729  
PlusGiro: 40 58 88-9

Bankgiro för gåvor: 900-8038  
PlusGiro för gåvor: 90 00 57-1

vara tal om utan sådana kuvert med innehåll riskeras att slängas bort ganska omgående och i de fall de öppnas kan det vara mycket svårt för en person med utvecklingsstörning oavsett om denne har en lätt utvecklingsstörning eller inte att förstå vad det innebär att denne kan ansöka om LSS-insatser istället eller stöd via socialtjänstlagen. Eller för den delen vad det är fråga om överhuvudtaget. Det är mycket viktigt att individer tillhörande personkrets 1 alltid kontaktas muntligen och att tid bokas för att träffas där man gör en regelrätt utredning och samtidigt, om en sådan inte finns, upprättar en individuell plan enligt LSS där den enskildes behov och övriga insatser ingår. En LSS-handläggare kan omöjligt utan underlag veta vilket val av kommunikationssätt eller vilken exakt precis information lämplig för den specifika enskilde personen ska ges. För att underlätta för alla parter och som arbetsgruppen beskriver att alla personer ska ”garanteras en kontakt med kommunen” så måste också personerna som får indragen assistans rent faktiskt ha blivit informerade på ett tillgängligt sätt för att kunna ta informerade beslut samt åtgärder. Garanti kan aldrig uppnås via en envägs kontakt eller om information aldrig kommer fram överhuvudtaget. Arbetsgruppen har i sitt PM tryckt på att personer som har rätt till insatser från kommunen kommer att uppmärksammas och ska inte riskera att bli utan stöd. Det är därför viktigt att detta garanteras rent faktiskt och inte via ytterligare otydliga bestämmelser.

Riksförbundet FUB känner sig vidare oroad över arbetsgruppens resonemang kring att det förutom om att upplysa om möjligheten att ansöka om insatser enligt LSS även ska upplysa om möjligheten att ansöka om insatser enligt socialtjänstlagen. Dels går alltid speciallagstiftning före en allmän lag enligt rättsliga gällande principer och om den enskilde ansöker om en LSS-insats får kommunen aldrig istället hänvisa till en insats via socialtjänstlagen. Ansöker en person om insatser via LSS så har handläggaren att utreda i enlighet med LSS och besluta om detta. Får personen ett avslagsbeslut så kan handläggaren informera om lämpliga insatser via socialtjänstlagen men det är viktigt att jämföra med det som arbetsgruppen framför på sidan 11: ”Det är alltså viktigt att kommunen inte utformar informationen på ett sådant sätt att den enskilde påverkas att inte begära omprövning av Försäkringskassans beslut eller överklaga detsamma”. Detta kan tolkas parallellt med insatser via LSS och socialtjänstlagen. Inte sällan gör kommunerna fel vid ansökan om LSS-insatser då de istället på ett ibland manipulerande sätt försöker styra om individen till att istället ansöka om insatser via socialtjänstlagen, t.ex. boendestöd när personen egentligen behöver en servicebostad enligt LSS eller i övrigt har rätt till LSS-insatser som handläggaren istället styr om till att bli SoL-insatser.

### **”ska utan dröjsmål informera den enskilde om förutsättningarna för insatserna enligt 9 § 1-10...”**

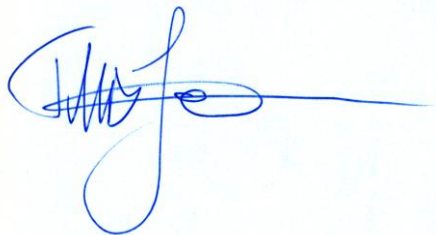
Å ena sidan skriver arbetsgruppen att ”*syftet med kontakten ska vara att klarlägga om den enskilde vill ansöka om insatser enligt 9 § LSS*” å andra sidan, vilket tidigare nämnts, menar arbetsgruppen på att det är viktigt att dessa individer inte riskerar att bli utan stöd utan istället att dessa ska garanteras en kontakt med kommunen och få tillgång till det stöd de är i behov av.

Riksförbundet FUB anser att de två olika syftena kolliderar och att syftet med kontakten inte ska vara att klarlägga om den enskilde *vill* ansöka om insatser enligt 9 § i LSS, dvs. som arbetsgruppen föreslår skriftligen eller muntligen. Den initiala kontakten ska utmynna till att personen istället får tillgänglig information och tid för att komma på en utredning. När individens behov har klarlagts och information samt förslag på insatser som kan uppfylla den enskildes individuella behov delgetts på ett lämpligt sätt kan steget tas att fråga den enskilde om denne vill ansöka om insatserna. Det är inte sällan som personer med utvecklingsstörning säger nej till saker de inte riktigt förstår men inte vill påskina att de inte gör innan en djupare kontakt och tillit har upprättats. För att helt enkelt göra en person till lags, slippa konflikter och slippa visa att man inte förstår utan istället att ”man är som alla andra”. Riksförbundet FUB föreslår, vilket tidigare nämnts, istället att syftet med kontakten ska

vara att informera den enskilde tillhörande personkrets 1 om att denne kommer att kallas till möte för att kommunen ska kunna göra en LSS-utredning kring vilka faktiska behov denne har, en individuell plan och komma fram till vilka LSS-insatser som kan vara lämpliga i det enskilda individuella fallet.

Riksförbundet FUB ställer sig bakom informationsskyldigheten som enligt regeringens uttalande även ska omfatta avslag på en ansökan.

För Riksförbundet FUB

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'T. Jansson', with a long horizontal stroke extending to the right.

Thomas Jansson

Ordförande

Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB)